

Att lära hunden

VARA ENSAM HEMMA

Att vara ensam hemma är något som alla hundar bör lära sig att klara av. Även om du har fördelen att arbeta hemifrån eller ha med hunden på arbetet så kan det komma en situation då hunden måste lämnas ensam och då är det skönt att veta att den klarar sig fint.

TEXT: ANNA PERSSON FOTO: SHUTTERSTOCK

Det finns många anledningar till att hundar bör kunna vara ensamma under en begränsad tid. Det handlar först och främst om hundens (och ägarens) välmående, men även om ekonomiska värden och grannsämja. De flesta hundar måste vara ensamma ibland och om de inte klarar det kan de visa sitt missnöje genom att ställa till med rejäl oreda i hemmet, och även utsätta sig för fara genom att bita sönder eller svälja olämpliga föremål. Vissa hundar skäller när de lämnas ensamma, vilket inte uppskattas av grannar. Det finns också hundar som lider i tysthet.

Det är en fördel om träningen påbörjas redan i ung ålder, men även äldre hundar kan lära sig att vara trygga på egen hand. Grunden i träningen handlar om att vänja hunden gradvis och det är viktigt att föra träningen framåt i små steg.

ENSAMTRÄNING VALP

När valpen kommer till sitt nya hem ska den i lugn och ro få vänja sig vid den nya miljön. Först när den är hemmastadd ska ensamträningen påbörjas, till en början under mycket korta stunder. Passa på när valpen är rastad, lugn och lite trött.

Enligt Jordbruksverket ska en hundvalp under fyra månader inte vara ensam mer än korta stunder.

Det första steget handlar om avdramatisera hela situationen, att vänja valpen vid att du går ifrån och lära den att du kommer tillbaka. Du kan till exempel sätta upp ett kompostgaller i ett rum och kliva över det så att valpen inte kan komma efter – och sedan kliva tillbaka igen. Gör detta när valpen är rastad och lugn, ge gärna lite godis att syselsätta sig med vid "försvinnandet". Gör sedan ingen stor sak av att du kommer tillbaka, titta inte på hunden utan ta itu med något annat. Om valpen reagerar på att du går iväg så gör du bäst i att nonchalera den och helst inte gå tillbaka förrän den lugnat ner sig (under förutsättning att det sker inom rimlig tid) så att den inte lär sig att det lönar sig att gnälla. När valpen är trygg med denna första övning kan du

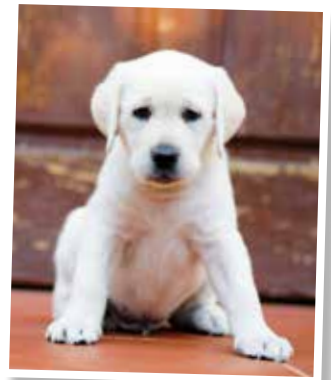
försvinna utom synhåll innan du går tillbaka och belöna. Så småningom utökas övningen till att gå ut genom en dörr som stängs – och sedan direkt öppna dörren och komma tillbaka. De första gångerna med dörrövingar bör det vara en annan dörr än ytterdörren, så att valpen inte kopplar några negativa känslor gentemot denna.

För de flesta valpar är de grundläggande övningarna oproblematiske, men det finns de som reagerar kraftigt när de blir lämnade – om än för en kort stund. Om din valp hör till dessa får du vara försiktig och gå långsamt till väga i träningen. Det är viktigt att utrusta sig med tålamod och att backa träningen vid eventuella bakslag.

HUR LÄNGE KAN HUNDEN VARA ENSAM?

Hur snabbt träningen kan fortskrida beror på hundens reaktioner. Känner du att hunden är trygg och inte upplever det som ett problem

att bli lämnad ensam, så kan du utöka tiden i små steg. Det är dock inte så att tiden som hunden lämnas ensam ska bli allt längre. En halvårsvalp som kan vara ensam i 30 minuter bör få befästa detta ordentligt innan tiden utökas ytterligare. Vilken tid som kan vara rimlig för olika åldrar är svårt att säga, men ett lämpligt mål kan vara att hunden vid ett års ålder ska klara att vara ensam i två-tre timmar för att sedan utöka så att den vid två års ålder klarar fyra timmar. Det slutliga målet kan vara att den vuxna hunden ska klara att vara ensam i fem timmar, vilket Svenska kennelklubben anger som maxtid. Jordbruksverket anger sex timmar som längsta tid. Det är dock högst individuellt och det finns hundar som tidigt kan vara ensamma betydligt längre än vad man kan förvänta sig. Men det finns också de som upplever ensamtiden som obehaglig och där

träningen måste planeras med stor varsamhet och tålamod.

Många upplever att deras hundar har svårare att vara ensamma om de har tillgång till hela huset eller lägenhetens boendeyta och att det fungerar bättre om utrymmet begränsas till en mindre yta. Hunden ska alltid ha tillgång till dagsljus och rent vatten. Att förvara hunden i bur är inte tillåtet.

JORDBRUKSVERKETS DJURSKYDDSBESTÄMMELSER

- En valp under fyra månader ska inte vara ensam mer än korta stunder.
- Hundar bör rastas åtminstone var sjätte timme dagtid.
- Valpar och äldre hundar bör rastas oftare.
- Hundar får inte förvaras i bur inomhus.
- Om hundar hålls i rastgård eller box gäller särskilda bestämmelser.

Mer information: jordbruksverkets.se

ENSAMTRÄNING VUXEN HUND

En vuxen hund som inte kan vara ensam kräver en del tankeverksamhet. Först och främst är det bra att veta varför hunden inte klarar att vara ensam. Har den alltid varit sådan eller har det hänt något som skapat problemet? Eller har den bara inte fått lära sig detta? Ta hänsyn till orsaken och börja med enkla övningar där hunden är ensam under mycket korta stunder. Utrusta dig med tålamod och var uppmärksam på bakslag. Även för en äldre hund kan det ge bra resultat att avgränsa utrymmet med dörrar eller kompostgaller. En rastad och trött hund har lättare att komma till ro, så lek och träna/aktivera hunden innan den lämnas ensam. Tänk dock på att låta hunden gå ner i varv efter aktiveringen så att du lämnar den i ett tillstånd av lugn och ro. Ge gärna en näve utspritt godis eller något annat att sysselsätta sig med när du går, för att ta bort fokus från själva lämnandet.

Flera djurägare anger att de har haft hjälp av lugnande så kallade feromonspray (tex DAP-halsband eller Adaptil) när hundar haft problem att vara ensamma hemma. Andra vittnar om att ett så enkelt knep som att låta radion eller tv:n stå på kan räcka, då ljudet både kan fungera som sällskap och för att stänga ute andra ljud.

En hund som inte klarar att vara ensam kan ställa till med rejäl oreda i hemmet.

När hunden inte har behövt vara ensam under en tid, t ex vid sommarlovet, så bör träningen backas något innan vardagen återgår till vanliga rutiner. Om hunden brukar vara ensam fyra timmar så låt den vara ensam två timmar de första dagarna, för att sedan återgå till fyra timmar. Även större förändringar i hundens liv kan göra att den får svårare att acceptera att bli lämnad, tex när ägaren genomgår en skilsmässa eller byter arbete/bostad. Även sjukdom eller mindre aktivering än normalt kan påverka.

SEPARATIONSÅNGEST

Det finns individer som reagerar mycket starkt på att bli lämnade ensamma. Symptomen kan vara både destruktivt utåtagerande eller att hunden flåsar, dreglar, skakar eller vandrar omkring utan att kunna slå sig till ro. Här är det viktigt att ta reda på vad det är som får hunden att må dåligt. Det behöver inte handla om att vara ensam, utan kan vara något annat som oroar. Hur vi ser på problemet har stor betydelse för hur det ska behandlas eller förebyggas, tex medicinering eller att försöka förändra hundens beteende/känsla eller kanske något i den fysiska miljön.

Tidigare ansågs separationsångest vara associerad med en överdriven bindning till ägaren som då kunde få rådet att inte ägna så mycket tid åt hunden för att minska problemet. Senare forskning tyder dock på att hundar med separationsångest inte skiljer sig från andra i sina relationer till ägarna.

PLANERA INNAN HUNDKÖPET

Redan när hundköpet planeras bör man vara medveten om att den nya familjemedlemmen är ett flockdjur som mår bäst av att vara tillsammans med övriga familjen. En grundregel är att vara hemma med valpen så länge som möjligt (alternativt ha tillgång till dagmatte/husse) för att ensamträningen ska kunna ske i lugn och ro utan krav på att hunden tidigt ska klara flera timmar på egen hand.

Som heltidsarbetande kan det vara svårt att ha hund, men många klarar att pussla med arbetstider och familjemedlemmar för att få det att fungera. Ett annat alternativ är att anlita någon som kan vara med hunden eller ett hunddagis.

Tänk också på att om hunden är ensam fyra-fem timmar på dagen, så är det inte lämpligt att lämna den ytterligare timmar under kvällstid. Hunden behöver vara med sin flock. □

Sammanfattning

- Alla hundar bör tränas att vara ensamma.
- Träningen går ut på att gradvis vänja hunden, i små steg under en längre tid.
- Vid bakslag, backa träningen och gå långsamt framåt igen.
- Ha tålamod!
- Innan hunden lämnas bör den vara rastad och aktiverad samt ha tillgång till friskt vatten.
- Om hunden har stora problem att vara ensam bör orsaken utredas för att kunna behandlas/förebyggas.